

ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК ПІДПРИЄМСТВ

Івакін В.О.

*Науковий керівник: Хорошилова І.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Однією з провідних умов ефективної діяльності підприємства є своєчасне та повне здійснення обліку податкових операцій та їх відображення у податковій звітності. Правильний підхід до відображення в податковому обліку операцій платника податків є основою вірного їх відображення в податковій звітності.

Сутністю податкового обліку є господарсько-фінансові відносини, що виникають при нарахуванні та сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів), тобто між державними податковими органами і юридичними та фізичними особами, щодо податків і обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів [2]. В сучасній літературі податковий облік - це система групування інформації для визначення податкової бази за податками на підставі первинних документів, згрупованих в відповідності з порядком, передбаченим діючим податковим законодавством[1].

Реформування економічних відносин в Україні спричинило серйозні зміни фінансового механізму їх регулювання, зокрема податкової системи та податкового обліку. Тому, ця система є однією з найважливіших у фінансових взаємовідносинах між державою і суб'єктами бізнесу. Також податкова система є різноплановою і впливає фактично на всі види діяльності підприємств. Чинна податкова система безперервно удосконалюється, що свідчить про зусилля запровадити ефективно діючі стосунки між державою і суб'єктами господарювання, які поруч із формуванням доходної частини бюджету, забезпечували б стимулювання і зростання виробництва. Для впровадження даної мети у законодавчому порядку сформульовано багатоваріантну систему оподаткування, що запроваджує прямі та непрямі податки, податкові платежі, з метою визначення яких застосовуються своєрідні бази та механізми обрахунку, вони беруться із різноманітних джерел: прибутку підприємства чи витрат діяльності.

В Україні існує дворівнева система оподаткування суб'єктів господарювання - підприємств, організацій та фізичних осіб: перший рівень – загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі), другий – місцеві податки і збори (обов'язкові платежі). Податкова звітність є підсумковою стадією виконання податкового обов'язку і передбачає сукупність дій платника податків (або особи, що його представляє) з обчислення податків і зборів та складання і подання документів, передбачених законодавством, до контролюючого органу. Застосування однозначного тлумачення та використання терміна «податкова звітність» сприятиме посиленню основних засад законодавства щодо сплати всіх податків та зборів.

Податкова декларація є ваговою частиною процесу адміністрування податків, адже в ній фактично реалізується елемент звітності перед

контролюючими органами [2].

Звітність за податками розкриває її користувачам інформацію про нараховані податкові зобов'язання, правильність застосування податкової бази, методів її нарахування або регулювання заборгованості платника за таким податком. Подання податкової звітності в електронному вигляді є надзвичайно важливим кроком у взаєморозумінні та налагодженні партнерських стосунків між контролюючим органом та платниками податків

Облікове забезпечення податкової звітності є надзвичайно важливим процесом, якщо при цьому враховувати досить жорсткий порядок проведення фінансових санкцій, які застосовуються до суб'єктів бізнесу, керівників підприємств і головних бухгалтерів при виявленні порушень і відхилень при їх обчисленні. Не зважаючи на те, що податковий облік поєднується зі звичним порядком ведення фінансового обліку, його ми не можемо вважати лише складовою частиною останнього, позаяк суттєві особливості економічних показників, які тут застосовуються, визначають значні відмінності у використанні не тільки форм первинних документів, аналітичних реєстрів, взаємозв'язку рахунків, але і методики організації даного процесу [2].

Податковий облік ведеться з метою формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені платником протягом звітного періоду з метою оподаткування, а також забезпечення інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для контролю за вірністю нарахування, повнотою та своєчасністю перерахування податків.

Високий рівень автоматизації обліку на підприємствах, які перебувають на загальній системі оподаткування, дозволить здійснювати оперативний обмін електронною інформацією з фіскальною службою. Наявність та оперативність надходження усієї облікової інформації в електронній формі значно спрощує проведення податкових перевірок. Податковим кодексом України сформоване правове поле електронних перевірок, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування, первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів [1].

Література:

1. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI Верховна Рада України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 25.12.2021)
2. Лега О.В. Податкова звітність: еволюція визначення. Інноваційна економіка. 2013. № 3. С. 300–303
3. Панасик В.М. Податковий облік. Навч. посіб. Тернопіль: Карт-Бланш, 2015. 263 с.